

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3236/2015. (XII. 8.) AB HATÁROZATA**alkotmányjogi panasz elutasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.28.274/2014/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény 1. § 23. pontja, továbbá az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerek rendelkezéséről és kiadásáról szóló 44/2004. ESzCsM rendelet 3. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás**I.**

- [1] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján előterjesztett – alkotmányjogi panaszában a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.28.274/2014/11. számú ítélete, valamint az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 1. § 23. pontja, illetve az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerek rendelkezéséről és kiadásáról szóló 44/2004. ESzCsM rendelet (a továbbiakban: ESzCsM rendelet) 3. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az indítványozó előadta, hogy gyermekét 2013. szeptemberében a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) alapján kanyaró (*morbilli*), rózsahimlő (*rubeola*) és mumpsz (*parotitis*)

epidemic) elleni, életkorhoz kötött úgynevezett emlékeztető – MMR – oltásban kellett volna részesíteni. Az oltási kötelezettség beállta előtti évben az indítványozó tudomására jutott, hogy a Magyarországon használt oltóanyag elhajtott magzati sejtek felhasználásával készül, ezért – vallási meggyőződése miatt – alternatív oltóanyag felkutatása mellett döntött, segítségért védőoltási tanácsadóhoz fordult. A későbbiekben aggályait a Népegészségügyi Intézetnél is jelezte. Az indítványozó érdemi segítség hiányában önerőből felkutatott egy Japánban forgalmazott, állati eredetű sejtekből készült oltóanyagot, amelynek hatóanyaga – szerinte a *World Health Organization* adatbázisa alapján – megegyezik a Magyarországon alkalmazottal. Az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (a továbbiakban: OGYÉI) 2014. júniusában megadta az egyedi behozatali engedélyt. Az indítványozó állítása szerint a kívánt oltóanyagot 2015. januárjában önerőből beszerezte.

- [3] Az alternatív oltóanyag beszerzésével párhuzamosan az ügy előzményei még a következők. A területileg illetékes védőnői szolgálat 2013. október 7-én értesítette a Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetét, hogy az indítványozó gyermeke az MMR oltást nem kapta meg. A Járási Intézet először felhívta az indítványozó – mint szülő – figyelmét, hogy az oltás pótlását haladéktalanul tegye meg, majd annak elmaradása miatt az oltást elrendelte. A 2014. április 9-én hozott elsőfokú határozatot Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve másodfokú hatóságként helybenhagyta. A döntés szerint az indítványozó megsértette az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 58. § (6) bekezdését. A másodfokú hatóság megállapította, hogy egyfelől az eljáró szakigazgatási szervnek – az Eütv. 56. § (7) bekezdése értelmében – az a feladata, hogy kötelezze a törvényes képviselőt az oltás beadására, másfelől a jogszabályok nem írják elő sem az első, sem a másodfokú hatóság számára, hogy a kampányoltásban használt oltóanyagtól eltérő vakcinát szerezzen be. A határozat hangsúlyozta azt is, hogy a védőoltás elhalasztása kizárólag az Eütv. 58. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott okok miatt lehetséges, ezért az indítványozó nem hivatkozhatott az alternatív oltóanyag beszerzésének nehézségeire. Az indítványozó a másodfokú határozat kézhezvételét követően, annak felülvizsgálatát kérve bírósághoz fordult.
- [4] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.28.274/2014/11. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A bíróság kimondta, hogy az oltási tanácsadó oltási ellenjavallatról nem adott igazolást [Eütv. 58. § (1) és (3) bekezdése], a mentesítés lelkiismereti okok miatt nem lehetséges, ezért a közigazgatási szervek a jogszabályi előírásoknak megfelelően jártak el.

A bíróság az eljárt hatóságokkal egyetértve kifejtette, hogy az indítványozót nem mentesíti a kötelezettség alól az, hogy az alternatív oltóanyag beszerzése számára nehézségekbe ütközik.

- [5] Az indítványozó a bírósági ítélet kézhezvételét követően alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Álláspontja szerint a bíróság jogértelmezése, illetve az általa támadott jogszabályi rendelkezések sértik az Alaptörvény VII. cikkében biztosított lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogát. Kifejtette, hogy a döntés és a jogszabályi környezet következtében gyermekét olyan oltóanyaggal is be kellene oltatni, amely vallási meggyőződésével ellentétesen nyert sejtek felhasználásával készült. Hangsúlyozta, hogy nem magát a védőoltás beadásának kötelezettségét, illetve a védőoltás szükségességének legitimitását sérelmezi, hanem azt, hogy nem volt lehetősége a hatósági eljárásban alternatív, meggyőződésének megfelelő vakcina alkalmazására.
- [6] Az alternatív oltóanyag alkalmazhatóságának kérdését az alapvető jogok biztosa, és jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettese az AJB-3119/2014. számú ügyben is vizsgálta [az életkorhoz kötött védőoltással kapcsolatban lásd még: az állampolgári jogok országgyűlési biztosának a 4902/2003. számú állásfoglalását]. A vizsgálat során részletesen feltárták a védőoltások végrehajtásával kapcsolatos jogszabályi hátteret, megkeresték az eljárásokban hatáskörrel rendelkező államigazgatási, egészségügyi szerveket. A biztos és a biztoshelyettes közös jelentésében az alábbi megállapításokat tette. Védőoltás kizárólag az egészségügyi államigazgatási szerv által engedélyezett oltóanyaggal és az engedélyező okiratban szereplő feltételekkel végezhető. A hatósági engedéllyel nem rendelkező gyógyszerek – így az oltóanyagok – igénylése esetén az OGYÉI indokolt esetben, határozattal engedélyezi a kérelmezett gyógyszer felhasználását, ha a Gytv. 1. § 23. pontja szerinti feltételek fennállnak. A jogszabály szövegének szigorú értelmezése ugyanakkor nem ad lehetőséget arra, hogy lelkiismereti okokból is lehessen kezdeményezni külföldi oltóanyag egyedi importját. A jelentés kiemeli, hogy a jogszabályok meghatározott betegségek elleni védőoltást, és nem valamely konkrét készítmény beadását teszik kötelezővé, ezért – elvileg – a védőoltásra kötelezett olyan vakcinával is teljesítheti kötelezettségét, amely az államilag alkalmazott oltóanyaggal hatóanyagában ekvivalens.

II.

- [7] Az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panasszal érintett, az Alkotmánybíróság érdemi eljárása során felhívott rendelkezései:

„VII. cikk (1) Mindenkinek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a vallás vagy más meggyőződés szabad megválasztását vagy megváltoztatását és azt a szabadságot, hogy vallását vagy más meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon, akár egyénileg, akár másokkal együttesen, nyilvánosan vagy a magánéletben kinyilvánítsa vagy kinyilvánítását mellőzze, gyakorolja vagy tanítsa.”

III.

- [8] 1. Az Alkotmánybíróság elsődlegesen azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése, valamint a 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben rögzített formai követelményeknek.
- [9] E körben áttekintette, hogy az indítvány határidőben érkezett-e [Abtv. 30. §], illetve, hogy az indítványozó kérelmei eleget tesznek-e az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében megfogalmazott határozott kérelem törvényi követelményeinek.
- [10] 1.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírósági döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet írásban előterjeszteni.
- [11] Az indítványozó a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.28.274/2014/11. számú ítéletét 2015. június 4-én vette át, míg alkotmányjogi panaszát 2015. július 31-én – határidőben – terjesztette elő.
- [12] 1.2. Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó beadványai csak részben felel meg Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglaltaknak.
- [13] Az indítványozó beadványaiban megjelölt olyan törvényi rendelkezést, amely az Alkotmánybíróság hatáskörét megállapítja [Abtv. 26. § (1) bekezdése, 27. §-a], kifejezetten kérte konkrét bírói döntés, illetve jogszabályi rendelkezések megsemmisítését [a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.28.274/2014/11. számú ítélete, a Gytv. 1. § 23. pontja, illetve az ESzCsM rendelet 3. § (5) bekezdése], továbbá hivatkozott az Alaptörvény megsértett rendelkezésére [VII. cikk], illetve indokolást is előterjesztett. Az indítványozó az Alaptörvény VII. cikk egészének sérelmére hivatkozott, ugyanakkor indokolása csak az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdésére vonatkozik. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványozó alkotmányjogi

panaszát az Alaptörvény VII. cikk (2)–(5) bekezdései vonatkozásában – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjára figyelemmel – az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

- [14] 2. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta meg, hogy az indítványozó kérelme az Abtv. 26. § (1) bekezdésében, illetve a 27. §-ában meghatározott tartalmi feltételeknek megfelel-e.
- [15] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [16] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [17] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.28.274/2014/11. számú ítéletével összefüggésben terjesztette elő. Az indítványozó mindazonáltal kifejezetten a Gytv. 1. § 23. pontja, illetve az ESzCsM rendelet 3. § (5) bekezdése megsemmisítését kérte. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megállapította, hogy a támadott jogszabályi rendelkezéseket a bíróság eljárása során nem alkalmazta. Erre tekintettel az indítványozó kérelmét a jogszabályi rendelkezések tekintetében az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

IV.

- [18] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [19] 1. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálatát – a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.28.274/2014/11. számú ítélete vonatkozásában – az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 31. § (6) bekezdése alapján, a befogadási eljárás mellőzésével folytatta le.

- [20] 2. Az alkotmányossági vizsgálat lényege, hogy a Budapest Környéki Közigazgatási Bíróság támadott ítélete – amely elutasította az indítványozónak a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezésére irányuló keresetét – sérti-e az indítványozónak az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdésében biztosított lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogát. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény, illetve az Alaptörvény Negyedik Módosítása hatálybalépése (2013. április 1.) óta még nem értelmezte a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való alkotmányos alapjog tartalmát. Az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdése, illetve az Alkotmány 60. § (1) és (2) bekezdése – kisebb eltérésekkel – lényegi egyezést mutat. Az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése értelmében az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni. Az Alaptörvény Nemzeti hitvallása – a korábbi Alkotmány preambulumától eltérő módon – az alkotmányozó által megfogalmazott értékkatalógus. A kereszténység nemzetmegtartó szerepének elismerése, illetve Magyarország különböző vallási hagyományai megbecsülésének kinyilvánítása nem oldják fel a magyar államnak az Alaptörvény VII. cikk (3) bekezdésében rögzített vallási semlegességét. Az Alkotmánybíróság ezért az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdése értelmezésével összefüggésben – szem előtt tartva a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [29]–[33] pontjaiban kifejtetteket – indokoltnak tartja fenntartani egyes korábbi, az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataiban tett megállapításait.
- [21] Az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdés első mondata mindenki számára biztosítja a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való jogot. A lelkiismereti szabadság tágabb kategória a vallásszabadságnál, amelynek tartalmát – az Alkotmányhoz hasonlóan – az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdésének „hogy vallását vagy más meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon, akár egyénileg, akár másokkal együttesen, nyilvánosan vagy a magánéletben kinyilvánítsa vagy kinyilvánítását mellőzze, gyakorolja vagy tanítsa” szövegrésze is részletezi. Az Alkotmánybíróság az egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetét rendező jogszabály alkotmányossági vizsgálata során a 4/1993. (II. 12.) AB határozatában a lelkiismereti szabadságot az emberi méltósághoz való jog, azon belül az általános személyiségi jog, illetve a személyiség szabad kibontakozásához való jogként értelmezte: „[a] lelkiismereti szabadság [...] azt ismeri el, hogy a lelkiismereti meggyőződés, s ezen belül, adott esetben a vallás az emberi minőség része, szabadságuk a személyiség szabad kibontakozásához való jog érvényesülésének feltétele”. (ABH 1993, 51.) A lelkiismereti szabadság magában foglalhatja a vallási meggyőződést, azonban ez a külvilág – így az állam – számára,

megnyilvánulás hiányában, megfoghatatlan. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában felvázolta, hogy gyermekének vallási nézeteivel ellentétes eredetűnek vélt oltóanyag beadására kényszerül. Érvelése azonban – tartalmilag – a lelkiismereti szabadság sérelmére utal, mivel egy olyan helyzetet tárt fel, amelyben nem valamely vallásos megnyilvánulás megítéléséről, hanem egy olyan élethelyzetről van szó (az oltási kötelezettség teljesítése), amely meggyőződésével ellentétes. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépése előtt, a 39/2007. (VI. 20.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) átfogóan vizsgálta az életkorhoz kötött kötelező védőoltás szabályozásának alkotmányosságát [az előírásokat – kisebb eltérésekkel az Eütv. rendelkezései tartalmazták]. Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság akként foglalt állást, hogy az életkorhoz kötött kötelező védőoltás egyfelől a gyermek személyiségének integritásához (emberi méltóságához) való jogát, valamint a szülők azon jogát érinti, hogy gyermekükről világnézetük és lelkiismereti meggyőződésüknek megfelelően gondoskodjanak. (ABH 2007, 482.) Az Alkotmánybíróság tehát már az Abh.-ban kimondta, hogy az életkorhoz kötött kötelező védőoltás a szülő lelkiismereti szabadságát érinti.

- [22] A 64/1991. (XII. 17.) AB határozatban az Alkotmánybíróság – az úgynevezett első abortusz határozatban – az orvosoknak és más egészségügyi dolgozóknak a terhesség megszakításában való közreműködés megtagadásával összefüggésben a következőket mondta ki: „az állam senkit nem kényszeríthet olyan helyzetbe, amely meghasonlásba vinné önmagával, azaz amely összeegyeztethetetlen a személyiségét meghatározó valamely lényeges meggyőződésével. Az államnak nemcsak az a kötelessége, hogy ilyen kényszertől tartózkodjék, hanem az is, hogy lehetővé tegye – ésszerű keretek között – az alternatív magatartást. Nem alkotmányellenes, ha ez utóbbi érdekében az, aki lelkiismerete szerint kíván cselekedni, olyan áldozatokra kényszerül, amelyek nem aránytalanok”. (ABH 1991, 313.)
- [23] Az Alkotmánybíróság a 4/1993. (II. 12.) AB határozatában átfogóan értelmezte a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogot, illetve elvi érveléssel mondta ki a következőket: „[a] vallásszabadsághoz való jogból az államnak az a kötelessége következik, hogy az egyéni meggyőződés szabad kialakításának lehetőségét biztosítsa”. (ABH 1993, 49.) Továbbá, ugyanezen határozatban: „az Alkotmány szerint a vallás gyakorlásának szabadsága a vallás kultikus cselekményekkel való nyilvánításán és tanításán túlra is kiterjed [...]. A vallásszabadságnak azt az elemét, hogy bárki meggyőződése szerint élhessen, nyilvánvalóan másként kell jogilag kezelni, mint a klasszikus, a véleménynyilvánítás szabadságával rokon, vallásos cselekmények, szertartások végzése útján való

vallásgyakorlást. [...] a lelkiismereti szabadság és a vallásszabadság külön is nevesített joga azt ismeri el, hogy a lelkiismereti meggyőződés, s ezen belül, adott esetben a vallás az emberi minőség része, szabadságuk a személyiség szabad kibontakozásához való jog érvényesülésének feltétele.” (ABH 1993, 50–51.) A lelkiismereti szabadság értelmezésének lényege nem változott a fent idézett alkotmánybírói határozatokhoz képest. Lényege továbbra is az, hogy az ember meggyőződése szerint cselekedhessen, az állam pedig tartózkodjon olyan helyzetek előidézésétől, amely az érintettet önmagával való meghasonlásra kényszerítené.

- [24] 3. Az indítványozó jelen ügyben nem a védőoltás legitimitását, illetve kötelezővé tételének indokoltságát vitatja. Jogsérelmét abban látja, hogy nincs lehetősége a védőoltási kötelezettséget alternatív oltóanyag felhasználásával teljesítenie. Az indítványozó arra hivatkozott, hogy az alternatív oltóanyag felhasználására az Abh.-ban foglaltak is lehetőséget adnak, ugyanis már annak meghozatalakor is felmerült a gyakorlatban használt oltóanyagtól eltérő összetételű vakcina alkalmazhatóságának kérdése. A határozat általa idézett szövegrésze szerint ugyanis: „az Alkotmánybíróság tekintetbe vette azt is, hogy a kötelező védőoltásokat lelkiismereti, illetve vallási okból elutasítók egy része nem általában a védőoltások beadását ellenzi, hanem meghatározott összetételű oltóanyagokat kifogásol. (Hasonlóan az emberi vér transzfúziójának elutasításához.) Ha többféle oltóanyag áll rendelkezésre, akkor lehetőség van az ésszerű keretek közötti alternatív magatartásra más összetételű oltóanyagok használatával”. (ABH 2007, 494.)
- [25] Az Alkotmánybíróság az alternatív oltóanyagok felhasználásával összefüggésben megkereste az Országos Tisztifőorvosi Hivatalt. Az Országos Tisztifőorvos arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy az ügyre vonatkozó jogszabályok nem tartalmaznak olyan rendelkezést, amely valamely – konkrétan meghatározott – oltóanyag használatát írná elő. Álláspontja szerint, bizonyos feltételek mellett elfogadható az alternatív oltóanyag igénybe vétele. Az Országos Tisztifőorvos válaszában kiemelte ugyanakkor, hogy az alternatív vakciná(k)nak a helyettesítendő oltóanyag valamennyi komponensével azonos védettséget kell biztosítani, illetve, hogy az alternatív oltóanyagoknak rendelkeznie kell a megfelelő hatásossággal és hatékonysággal a védettség kialakítására. Hangsúlyozta továbbá azt is, hogy a hazai védőoltási rend eredményességéhez feltétlenül szükséges, hogy az központi kerületen keresztül kerüljön kialakításra és irányításra. Az OGYÉI engedélyén kívül egyéb feltételek is vizsgálandók ahhoz, hogy az alternatív oltóanyag egyenértékűsége elfogadható legyen.

- [26] 4. Az Alkotmánybíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az indítványozónak az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában állítottak – az alternatív oltóanyag használatának problémái – miatt a bírósági ítélet sérti-e az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdésében biztosított lelkiismereti szabadsághoz való jogot.
- [27] A bíróság a támadott ítéletében hangsúlyozta, hogy a közigazgatási szervek hatásköre a védőoltás elrendelésére – az Eütv. 58. § (3) bekezdésében meghatározott feltételek fennállása esetén az az alóli mentesítés engedélyezésére – terjed ki, nem pedig speciális oltóanyag beszerzésére. A bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Eütv. 57. § (6) bekezdése értelmében védőoltás kizárólag az egészségügyi államigazgatási szerv által engedélyezett oltóanyaggal és az engedélyező okiratban szereplő céllal és feltételekkel végezhető, továbbá, hogy az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések nem írják elő a közigazgatási szervek számára, hogy a kampányoltásban használt oltástól eltérő oltóanyagot szerezzenek be.
- [28] Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság először is azt állapította meg, hogy a bírósági döntés semmiképp nem sérti az állam vallási kérdésekben való semlegességének elvét, hiszen a védőoltási kötelezettség fennállását nem valamely vallás tanítását figyelembe véve, illetve nem az indítványozó vallásos meggyőződését felülbírálvá állapítja meg. A támadott ítélet az indítványozót továbbá nem kényszeríti olyan helyzetbe, amely önmagával való meghasonlásra vezetné, mivel nem rendelte el valamely konkrét oltóanyag alkalmazását, csupán az oltási kötelezettség elmaradásának jogkövetkezményeiről döntött. A bíróság jogértelmezése ezért azon alkotmányos keretek között maradt, amelyet az Alkotmánybíróság fent idézett határozataiban kifejtettekkel összhangban irányadónak tekint. Mindezek mellett az Országos Tisztifőorvos is arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy az életkorhoz kötött védőoltásról szóló jogszabályi rendelkezések sem valamely konkrét vakcina alkalmazását írják elő, továbbá, hogy bizonyos feltételek fennállása esetén az alternatív oltóanyag alkalmazható. Az indítványozó számára ezért sem kizárt az oltási kötelezettség olyan alternatív vakcinával való teljesítése, ami lelkiismereti (vallási) meggyőződésével összhangban áll.
- [29] Az ügyben az indítványozó maga állította továbbá, hogy az OGYÉI engedélyezte az alternatív oltóanyag Magyarországra történő behozatalát, illetve hogy azt önerőből be is szerezte. Figyelemmel az előző bekezdésben foglaltakra, illetve az Országos Tisztifőorvostól kapott tájékoztatásra megállapítható, hogy a konkrét ügyben az indítványozónak tényleges lehetősége volt az előírt oltási

kötelezettség alternatív vakcinával való teljesítésére, ezért jogsérelme – a támadott bírósági ítélettel összefüggésben – nem merült fel.

- [30] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a támadott bírósági ítélet – az indítványozó által felvetett szempontból – nem sérti az indítványozónak az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdésében biztosított és az Alkotmánybíróság által a fentiekben értelmezett lelkiismereti szabadsághoz való jogát, ezért alkotmányjogi panaszát e vonatkozásban elutasította.

Budapest, 2015. november 24.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkóvics Barnabás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2814/2015.

